

NL

AUKE VAN EIJSDEN nd.nl/politiek

Kritiek op uitzonderingspositie kerken voor mondkapjesplicht

► DEN HAAG

Linkse partijen zijn niet te spreken over de uitzonderingspositie van kerken bij het dragen van mondkapjes. Onder meer GroenLinks, PvdA en D66 stellen dat godsdienstvrijheid niet in het gedrang komt door een mondkapjesplicht. Maar volgens minister Ferd Grapperhaus (Justitie) heeft de uitzondering daarmee niet mee te maken.

Het kabinet moet één lijn trekken, vindt D66-Kamerlid Maarten Groothuizen. De partij snapt niets van de

uitzonderingspositie van gebedshuizen bij de mondkapjesplicht die vanaf 1 december in het hele land gaat gelden. 'Die uitzondering roept veel onrust op – er is discussie over. Vormt het dragen van een mondkapje écht inbreuk op de geloofsvrijheid?'

Ook andere partijen uitten dinsdag in het debat over de mondkapjesplicht onvrede over de positie van kerken. 'Het kabinet is niet consistent', concludeert Suzanne Kröger (GroenLinks). Ze erkent dat kerken veel voorzorgsmaatregelen nemen, maar dat

doen andere instellingen volgens haar ook. 'Hoe beïnvloedt een mondkapje het belijden van je geloof?'

Maar volgens minister van Eredienst Ferd Grapperhaus heeft de uitzondering helemaal niet met de geloofsbelijdenis te maken. 'De plicht geldt voor publieke binnenruimtes. Gebedshuizen zijn geen publieke ruimtes, maar besloten plaatsen.' Kerken danken hun uitzonderingspositie dus niet aan religieuze vrijheid, aldus Grapperhaus, 'maar omdat de uitzondering geldt voor alle besloten plaatsen'. <

+

MARINDE VAN DER BREGGEN nd.nl/geloof BEELD PRIVÉBEZIT

'Van theoloog Jonker leer je dat er een rammel in het leven zit'

...De negentiende-eeuwse theoloog Jonker heeft een boodschap die vandaag nog zeggingskracht heeft: leer ook eens ongelukkig te zijn ...

...Dat zegt predikant Barend Weegink. Hij promoveert vandaag in Groningen op zijn onderzoek naar het werk en leven van Jonker.

► GRONINGEN

In 1982 werd Barend Weegink (69) predikant in Heerde – honderd jaar nadat de theoloog Aart Jan Theodorus Jonker daar op de kansel had gestaan. Weegink had al eens wat van zijn voorganger gelezen, maar kwam in Heerde in contact met mensen die Jonker nog gekend hadden, waardoor hij steeds meer door hem geboeid raakte. Vandaag promoveert hij aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) zelfs op Jonkers leven, persoon en spiritualiteit. Een 'bijzondere doordenker van het geloof', noemt Weegink hem. Wat hem vooral intrigeerde aan Jonker (1851-1928), was zijn manier van omgaan met mensen. 'Hij kwam bij koningin Wilhelmina op het paleis, maar ook bij de simpele analfabeten. Hij zocht met hen allemaal naar het levensgeheim en kwam terecht bij het geloof in God.' En dat zou je best een prestatie kunnen noemen, gezien de tegenslagen die Jonker te verduren kreeg. Hij verloor zijn eerste kind op de dag van de geboorte, zijn vrouw toen zij nog maar veertig was, en zijn zoon toen die nog maar elf jaar was. 'Wat geef je dan voor antwoorden op het lijden? Jonker hield vast aan de liefde en goedheid van God, ook al kreeg hij er flink van langs', zegt Weegink. 'Zijn geloof was niet dun, het had echt inhoud. Ook al stond hij open voor de cultuur van die tijd, wat ook typisch is voor de ethische stroming waartoe hij behoorde.'

Wat was dat voor richting, die ethische stroming? 'Een behoorlijk toonaangevende stroming tussen 1850 en 1940 – het ebt nog steeds een beetje na. Het was een middenstroom in de kerk die het boeltje graag bij elkaar wilde houden. Ze gingen niet mee in het verstaend-dogmatische van rechts, maar ook niet in het vooral humane van de

Barend Weegink: 'We krijgen lang niet op alle vragen een antwoord.'

vrijzinnigheid. Zij wilde bij het geloofsfeit blijven van de levende, opgestane Christus. Het geloof is een vast gegeven, maar het werkt door de mens heen. Het is niet slikken of stikken, je mag je laten horen en zeggen waar je moeite mee hebt. De Bijbel hoeft je ook niet van kaft tot kaft te geloven – daar kon de ethische stroming niets mee. Er zitten menselijke facetten in, maar uiteindelijk wijst het wel naar een heilige, onbegrijpelijke God die zich naar de mensen toebuigt en hen verlost door Christus. Ze eindigen niet in een groot vraagteken.'

Hoe paste Jonkers werk als theoloog in die stroming?

'Hij had een heel gevuld godsbegrip. Zijn werk was verbindend en verdiepend. Hij gebruikte veel voorbeelden en vroeg de mensen met wie hij sprak: 'Wat roept dit bij u op, herkent u dit?' Zijn geloof was – mede door alles wat hij had meegemaakt – heel doorleefd en daarmee wist hij mensen in het hart te raken. Hij haalde ook graag de wetenschap en cultuur bij de theologie. Hij vond dat je kennis moest nemen van nieuwe ontwikkelingen en niet op voorhand alles moest afwijzen wat nieuw was, zoals sommigen uit angst deden. Hij wilde juist graag weten wat mensen bezighield. Maar hij had ook kritiek op de stroming toen het volgens hem vooral 'een sfeertje' werd. Je zou Jonker gereformeerd-ethisch kunnen noemen.'

Hebt u nieuwe dingen ontdekt tij-

dens uw onderzoek?

'Ik heb wel veel nieuw bronmateriaal gevonden, maar het meest interessant is de interpretatie. Tegenwoordig ligt er veel nadruk op dat iedereen zich happy moet voelen, we willen het liefst al de hemel op aarde bereiken. Maar van Jonker leer je dat er een rammel in het leven zit. Hij heeft eigenlijk dezelfde boodschap als waar psychiaters als Damian Denys en Dirk de Wachter tegenwoordig volle zalen mee trekken: zet niet alles in op het hier en nu, leer ook eens ongelukkig te zijn. Bij Jonker is er heel duidelijk een eeuwigheidsverwijzing. Er is leven na de dood, heb er vertrouwen in dat het daar goed komt.'

De titel van uw proefschrift is Nochtans mijn God. Waarom?

'Jonker gebruikte het prachtige woord nochtans, dat helaas in onbruik is geraakt. Dat houdt in: en toch, en toch. Hij had zat ervaringen waardoor hij had kunnen zeggen: ik stop met God, want Hij geeft me er alleen maar van langs. Maar in plaats daarvan laat het hem grijpen naar hoop. Nochtans mijn God.'

Wat is u persoonlijk bijgebleven van dit onderzoek?

'Dat iemand het in dit leven wel vol kan houden met God. We krijgen lang niet op alle vragen een antwoord. Dat lukt niet, we zullen moeten wachten tot het ons geopenbaard wordt, maar met God kunnen we het wel uithouden. Die doorleefdheid heeft mij aangegrepen.' <

NL

GERARD TER HORST nd.nl/cultuur BEELD ELJEE BERGWERFF

Podcast over a

... is een nieuwe podcast die ingaat op de haat-liefdeverhouding tussen het christelijk geloof en popmuziek.

... 'Er is niks mis mee om kritisch over teksten te zijn', zegt podcastmaker Rogier Pelgrim. 'Maar afwijken, zo sta ik niet in het leven.'

► EDE

Rogier Pelgrim, Radio 2-producer en singer-songwriter, groeide op in een christelijk gezin dat open stond voor popmuziek. Toch was hij ergens op zijn hoede. Er deden in het Ede van zijn jeugd verhalen de ronde dat popartiesten hun ziel aan de duivel hadden verkocht. En dat, wanneer je

'Er zitten allerlei broodje-aapverhalen in de documentaire.'

hun muziek omgekeerd zou afspelen, je satanische teksten hoorde – al werkte dat idee ook op de lachspieren. Maar in 2004 ging het hek van de dam toen hij met zijn vrienden de lange Amerikaanse documentaire *They sold their souls for rock-'n-roll* keek. Hij was onder de indruk en gooide zijn foute en twijfelachtige cd's de kliko in. Hij wilde niet beïnvloed worden door de duivel. Pelgrim kijkt er met gemengde gevoelens op terug. Het levert in ieder geval mooi materiaal op voor de nieuwe podcast *Rock my soul*, door hem gemaakt. De eerste aflevering komt vandaag digitaal beschikbaar.

Is er een aanleiding voor de podcast?

Rock my soul gaat over de haat-liefdeverhouding tussen geloof en popmuziek. Beide zijn belangrijk in mijn leven. Maar ze schuren soms. Je komt in de muziek van alles tegen en soms botst dat met mijn geloof en naar de kerk gaan. In mijn jonge jaren was ik een groot liefhebber van de Limburgse punkband Heideroosjes. Maar het raakte me toen ik het nummer 'Dood zijn' hoorde, waarin tegen God en de kerk wordt aangeschoten. Nog nooit had ik zo'n boosheid richting God gehoord. Mijn vader zei: 'Je hoeft er

niet zo van te schrikken, er zijn mensen die heel anders denken dan jij.' Ik bleef fan van de Heideroosjes maar sloeg dit nummer altijd over.'

En toen keek hij dus, op zijn veertiende, naar die Amerikaanse documentaire.

'Alle popmuziek werd als een sata-

HENDRO MUNSTERMAN nd.nl/katholiekinside

ZWITSERSE PRIESTER HIELD VROUW TWAALF JAAR VAST

► LUGANO

Een Zwitserse priester is door de politie gearresteerd op verdenking van het twaalf jaar lang in zijn eigen woning gijzelen van een Finse vrouw die hij via internet had leren kennen. De 48-jarige vrouw werd vrijdag in verwaarloosde toestand in het huis van de priester aangetroffen, waar de politie volgens Zwitserse media een 'ongelofelijke chaos' aantroef. Het betreft de tachtigjarige voormalige vicaris-generaal van het bisdom Lugano in het Italiaans sprekende deel van het Alpenland. Hij was tevens jarenlang hoogleraar en rector van de theologische faculteit in dezelfde stad. De vrouw had geen verblijfsvergunning voor Zwitserland en werd naar verluidt tegen haar wil in de woning vastgehouden. Zij was, nadat beiden elkaar via een online-theologiecursus hadden leren kennen, naar Lugano gekomen om als huishoudster en huisgenote voor de priester te zorgen, die haar presenteerde als een familielid. Het bisdom Lugano heeft alle medewerking aan de politie van het kanton Tessin toegezegd. De Zwitserse autoriteiten geven geen verdere informatie over de zaak.